

Neem een hond...

Steeds vaker worden we opgeschrikt door grotere of kleinere milieu-rampen. Tijdelijk worden we dan geconfronteerd met acute bedreigingen. Tenslotte wordt ons dan voorgehouden dat "alles onder controle" is en dat het gevaar geweken is. Wat dan vaak overblijft is slechts de herinnering. En vaak beperkt die herinnering zich tot een naam of begrip. Zegt de Amoco Cadiz u nog wat?

Het was een olietanker die in 1982 voor de kust van Engeland in tweeën brak. "Het liep gelukkig goed af", is bij velen dan de reactie. Maar is dat wel zo? Het vervelende is vaak dat de gevolgen van dergelijke gebeurtenissen op lange termijn vaak niet meetbaar zijn. Hetzelfde zal, denk ik, voor "Tsjernobyl" gaan gelden: nog hooguit een jaar zal dit Russische stadje zich qua bekendheid met Moskou kunnen meten. Maar de gevolgen op lange termijn zijn onduidelijk en misschien niet meetbaar. De Rijnvervuiling is nu actueel.....

Ik vraag me bij dergelijke rampen wel eens af of de sluipende verontreiniging van het milieu niet vele malen ernstiger is: bij een enkele jaren aanhoudende "geringe" verontreiniging kan meer beschadigd worden dan bij een "ramp" waarbij de "veiligheidsnormen" met een factor 1000 overschreden worden. "Sandoz" zullen we weer snel vergeten. Maar uiteindelijk zullen we toch allemaal gaan beseffen dat de Rijn, de Noordzee, de lucht die we inademen, "het milieu" ziek geworden is. En wat is dan het doeltreffende medicijn?

Vroeger was men bij de medicatie van ernstige ziekten heel drastisch en vol zelfvertrouwen. Zo schreef P. Nijland in 1687 een radicaal medicijn voor om zieke paarden (in die tijd veel belangrijker dan nu) te genezen: "Neem een hond, vil hem en haal de ingewanden eruit. Kook de hond in veel water en geef dit te drinken". Ik heb sterk het gevoel dat het oplossen van de hedendaagse "milieu-ziekten" ingewikkelder is en serieuzer onderzoek behoeft.

Wie meer wil weten over de "ouderwetse" medicatie van allerlei ziekten, kan overigens een aardig beeld krijgen in de tentoonstelling, "Geen kruid voor gewassen" in het Natuurhistorisch Museum Maastricht.

Douwe Th. de Graaf

Verslag van de maandelijkse bijeenkomst

Te Heerlen op 20 oktober

In zijn welkomswoord toonde secretaris Spreuwenberg, de voorzitter was helaas verhinderd, zich verheugd, dat hij - ondanks de storm die over Heerlen raasde - zoveel leden van de kring en de Vogelwacht Limburg mocht begroeten. Daarna kreeg de heer H. de Bruijn het woord voor diens voordracht "De vogels van natte gebieden".

Natte gebieden - internationaal aangeduid met de term "wetlands" - herbergen veel plantaardig en dierlijk leven en daarom ook veel vogels. Voor de mens en met name voor de boer, zijn wetlands te weinig of helemaal niet productief, reden waarom ze in de achter ons liggende jaren in snel tempo verdwenen. Om hieraan een halt toe te roepen is in 1971 de Ramsar-conventie opgesteld. De landen die dit verdrag hebben ondertekend, waaronder Nederland, hebben zich verplicht de aantasting van waterrijke ge-

bieden in te dammen.

Het was de bedoeling van de spreker zijn gehoor een indruk te geven van de rijkdom en verscheidenheid aan vogels, die in Europese en aangrenzende wetlands te bewonderen valt. Daarin is hij geslaagd. Omdat het ondoenlijk is een gedetailleerd overzicht te geven van al die gebieden en vogels die aan de orde kwamen, volgt hier een samenvatting. Spreker begon zijn reis langs de Europese wetlands dicht bij huis en wel in de Hamert en de Ospelse Peel. Vooral in laatstgenoemd reservaat is de verarming van de avifauna schrikbarend: Korhoen, Zwarte stern en Grauwe kiekendief zijn verdwenen, terwijl aan de uitbreiding van een cultuurvolger als de Kokmeeuw door het treffen van allerlei maatregelen een halt moet worden toegeroepen.

Ons vogeleiland bij uitstek - Texel - leverde een mooie reeks dia's op. We noemen: Grote stern, Lepelaar, Rotgans en verscheidene steltlopers,

waaronder Steenloper en Drieteenstrandloper.

Een heel andere vogelwereld werd waargenomen in het hoge noorden - IJsland, Noorwegen en Lapland - met Grauwe franjepoot, IJsgors Goudplevier en een zeer fraaie Morinelplevier. Via wetlands in Duitsland (Plöner Seen), Oostenrijk (Neusiedler See) en Spanje (Cota Doñana) belandden we in de Camargue, waar opnamen van Bijeneters, Ralreiger en Kleine zilvreiger bijval oogstten. Hetzelfde gold voor de in Griekenland gemaakte dia's van onder meer Zwarte ibis, vliegende Witvleugelstern, Vorkstaartplevier en Steltkluut. De heer De Bruijn besloot zijn voordracht met Flamingo's uit de Wadi Oued Massa in Marokko.

Een boeiende avond met een af en toe toch wat trieste ondertoon vanwege de door de mens veroorzaakte bedreiging en achteruitgang van de aan vogels zo rijke natte gebieden.